

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

22.02.2012 nr LVK-M-0072

Tartu linna arengudokumentide koostamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lg 1, koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lg 3, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lg 2 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted****§ 1. Reguleerimisala**

(1) Määrus sätestab Tartu linna arengut määravate arengudokumentide liigid, nende algatamise, koostamise, avalikustamise, ülevaatamise ja muutmise korra ning nõuded arengudokumentide sisule.

(2) Selliste arengudokumentide koostamisele, mille koostamine on reguleeritud seaduse või muu seaduse alusel antud õigusaktiga, kohaldatakse käesoleva määruse nõudeid niivõrd, kui võrd seaduse või muu seaduse alusel antud õigusaktiga ei ole ette nähtud teisiti.

§ 2. Arengudokumendid ja nende vahelised seosed

(1) Tartu linna arengudokumendid on:

- 1) arengustrateegia;
- 2) Tartu linna arengukava;
- 3) eelarvestrateegia;
- 4) valdkondlikud arengukavad;
- 5) hallatavate asutuste arengukavad;
- 6) muud arengudokumendid, mille koostamise kohustus tuleneb seadusest.

(2) Kõik arengudokumendid peavad olema omavahel kooskõlas.

§ 3. Arengudokumendi keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkus

Kui keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest tuleneb kohustus algatada arengudokumendi strateegiline keskkonnamõju hindamine või kaaluda selle algatamist, otsustab algatamise või algatamata jätmise arengudokumendi algatamise õigust omav organ.

**2. peatükk
Arengustrateegia****§ 4. Mõiste ja periood**

(1) Arengustrateegia võib koostada, et määrata Tartu linna pikaajalise arengu visioon ja kontseptsioon, prioriteetsed strateegilised eesmärgid ning nende saavutamiseks vajalikud tegevussuunad.

(2) Arengustrateegia koostatakse pikemaks perioodiks kui kehtiv linna arengukava.

§ 5. Koostamine

(1) Arengustrateegia koostamise algatab Tartu Linnavolikogu (edaspidi linnavolikogu) otsusega.

(2) Arengustrateegia koostamist koordineerib linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna arenguteenistus (edaspidi arenguteenistus).

(3) Arengustrateegia koostamise ajakava, täpsema korralduse ning juhtrühma koosseisu kinnitab Tartu Linnavalitsus (edaspidi linnavalitsus).

§ 6. Avalikustamine ja vastuvõtmine

(1) Arengustrateegia projekti kiidab heaks ja suunab avalikule väljapanekule ning määrab avaliku väljapaneku toimumise aja ja koha linnavalitsus korraldusega. Enne arengustrateegia projekti heaks kiitmist esitab linnavalitsus informatsiooni koostatud projekti kohta linnavolikogu komisjonidele.

(2) Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 3 nädalat. Teade arengustrateegia projekti avalikustamise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(3) Avalikustamisel esitatud ettepanekutele annab linnavalitsus korraldusega omapoolse seisukoha ja otsustab avaliku arutelu toimumise aja ja koha. Teade avaliku arutelu toimumise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(4) Linnavolikogu otsustab arengustrateegia vastuvõtmise määrusega. Määruse eelnõu esitatakse linnavolikogule koos avalikul väljapanekul tehtud ettepanekutega, linnavalitsuse seisukohtadega ja arutelu tulemustega.

§ 7. Ülevaatamine, muutmine, kehtetuks tunnistamine

(1) Arengustrateegia vaadatakse üle iga nelja aasta tagant linnavolikogu valimisele järgneval aastal ja üks aasta enne arengustrateegia tähtaja möödumist. Ülevaatamise käigus selgitatakse välja, kas arengustrateegias seatud eesmärgid järgitakse ja hinnatakse arengustrateegia muutmise vajadust.

(2) Arengustrateegia ülevaatamist korraldab arenguteenistus. Linnavalitsus kinnitab vastava ajakava, ülevaatamise täpsema korralduse ja juhtgrupi koosseisu.

(3) Juhul kui arengustrateegia ülevaatamise käigus selgub vajadus arengustrateegiat muuta, valmistab arenguteenistus ette vastavad muutmissettepanekud. Arengustrateegia muutmine toimub samadel alustel selle koostamise ja vastuvõtmisega.

(4) Arengustrateegia muutmise ja uue redaktsiooni kinnitamise otsustab linnavolikogu määrusega.

(5) Arengustrateegia kehtetuks tunnistamise otsustab linnavolikogu määrusega.

3. peatükk

Tartu linna arengukava ja eelarvestrateegia

§ 8. Tartu linna arengukava

Tartu linna arengukava on Tartu linna pika- ja lühiajalisi arengueesmärgi määrav ja nende elluviimiseks tegevusi kavandav dokument, mis sisaldab hetkeolukorra analüüsi ning strateegilisi eesmärgi ja tegevusi eesmärkide saavutamiseks vähemalt neljaks eelseisvaks eelarveaastaks.

§ 9. Eelarvestrateegia

(1) Eelarvestrateegia on Tartu linna arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta, mis koostatakse linna arengukava osana.

(2) Eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus ning muuta linna tegevus linna arengu suunamisel tulemuslikumaks.

§ 10. Koostamine ja keskkonnamõju hindamine

(1) Linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise algatab linnavolikogu otsusega.

(2) Linna arengukava koostamist koordineerib arenguteenistus. Eelarvestrateegia koostamist koordineerib rahandusosakond.

(3) Linnavalitsus kinnitab linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ajakava, koostamise täpsema korralduse ning juhtrühma koosseisu.

(4) Linna arengukava keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsustab linnavolikogu otsusega.

§ 11. Avalikustamine ja vastuvõtmine

(1) Linna arengukava ja eelarvestrateegia projekti kiidab heaks ja suunab avalikule väljapanekule ning määrab avaliku väljapaneku toimumise aja ja koha linnavalitsus korraldusega. Enne linna arengukava ja eelarvestrateegia projekti heaks kiitmist esitab linnavalitsus informatsiooni koostatud projekti kohta linnavolikogu komisjonidele.

(2) Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 3 nädalat. Teade projekti avalikustamise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(3) Avalikustamisel esitatud ettepanekutele annab linnavalitsus korraldusega omapoolse seisukoha ja otsustab avaliku arutelu toimumise aja. Teade avaliku arutelu toimumise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(4) Linnavolikogu otsustab linna arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmise määrusega. Määruse eelnõu esitatakse linnavolikogule koos avalikul väljapanekul tehtud ettepanekutega, linnavalitsuse seisukohtadega ja arutelu tulemustega.

§ 12. Ülevaatamine, muutmine, kehtetuks tunnistamine

(1) Rahandusosakond koostab igal aastal ülevaate linna arengukava täitmisest eelmisel eelarveaastal, mis kinnitatakse majandusaasta aruandes esitatavas tegevusaruande koosseisus linnavolikogu otsusega.

(2) Linnavalitsus kinnitab igal aastal linna arengukava täitmise ülevaate koostamise ajakava ja täpsema korralduse.

(3) Linna arengukava ülevaatamise käigus selgitatakse välja arengukava ja sellest tulenevalt ka eelarvestrateegia muutmise vajadus.

(4) Juhul kui linna arengukava ülevaatamise käigus selgub vajadus arengukava muuta, valmistab arenguteenistus ette arengukava muutmissettepanekud ning rahandusosakond eelarvestrateegia muutmissettepanekud. Linna arengukava ja eelarvestrateegia muutmine toimub samadel alustel nende koostamise ja vastuvõtmisega.

(5) Linna arengukava ja eelarvestrateegia muutmise ja uue redaktsiooni kinnitamise otsustab linnavolikogu määrusega.

(6) Linna arengukava ja eelarvestrateegia kehtetuks tunnistamise otsustab linnavolikogu määrusega.

4. peatükk **Valdkondlik arengukava**

§ 13. Mõiste ja periood

(1) Valdkondlik arengukava on ühe konkreetse valdkonna kohta koostatav arengudokument, mille osas täpsustatakse või täiendatakse linna arengukava eesmärgi ja kavandatakse nende saavutamiseks tegevusi.

(2) Valdkondlik arengukava koostatakse vähemalt neljaks eelseisvaks eelarveaastaks, kui seaduses ei ole sätestatud muud tähtaega.

§ 14. Koostamine ja keskkonnamõju hindamine

(1) Valdkondlik arengukava koostatakse, kui selle koostamise kohustus tuleneb seadusest või selle alusel antud õigusaktist või kui linn peab valdkonna arengukava koostamist vajalikuks.

(2) Valdkondliku arengukava koostamise algatab linnavolikogu otsusega.

(3) Valdkondliku arengukava koostamist koordineerib struktuuriüksus, kelle haldusalasse vastav valdkond kuulub, kui linnavalitsus ei otsusta teisiti.

(4) Linnavalitsus kinnitab valdkondliku arengukava koostamise ajakava, koostamise täpsema korralduse ning juhtrühma koosseisu.

(5) Valdkondlikku arengukava puudutavad eelnõud kooskõlastatakse arenguteenistusega, kes kontrollib nende vastavust teistele arengudokumentidele.

(6) Valdkondliku arengukava keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsustab linnavolikogu otsusega.

§ 15. Avalikustamine ja vastuvõtmine

(1) Valdkondliku arengukava projekti kiidab heaks ja suunab avalikule väljapanekule ning määrab avaliku väljapaneku toimumise aja ja koha linnavalitsus korraldusega. Enne valdkondliku arengukava projekti heaks kiitmist esitab linnavalitsus informatsiooni koostatud projekti kohta linnavolikogu vastavale komisjonile.

(2) Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 3 nädalat. Teade valdkondliku arengukava projekti avalikustamise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(3) Avalikustamisel esitatud ettepanekule annab linnavalitsus korraldusega omapoolse seisukoha ja otsustab avaliku arutelu toimumise aja. Teade avaliku arutelu toimumise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(4) Linnavolikogu otsustab arengukava vastuvõtmise määrusega. Määruse eelnõu esitatakse linnavolikogule koos avalikul väljapanekul tehtud ettepanekutega, linnavalitsuse seisukohtadega ja arutelu tulemustega.

§ 16. Ülevaatamine, muutmine, kehtetuks tunnistamine

- (1) Valdkondlik arengukava vaadatakse üle kord aastas samaaegselt linna arengukava ülevaatamisega, kui seadusest ei tulene teisiti.
- (2) Ülevaatamise käigus selgitatakse välja arengukava muutmise vajalikkus. Juhul kui muutmine ei osutu vajalikuks, esitatakse linnavolikogule informatsioon ülevaatamise tulemuste kohta.
- (3) Juhul kui arengukava ülevaatamise käigus selgub vajadus arengukava muuta, valmistab vastav struktuuriüksus ette arengukava muutmissetpanekud. Arengukava muutmine toimub samadel alustel selle koostamise ja vastuvõtmisega.
- (4) Arengukava muutmise ja uue redaktsiooni kinnitamise otsustab linnavolikogu määrusega.
- (5) Arengukava kehtetuks tunnistamise otsustab linnavolikogu määrusega.

5. peatükk Asutuse arengukava

§ 17. Mõiste

Asutuse arengukava on Tartu Linnavalitsuse hallatava asutuse (edaspidi asutus) arengueesmärke määrav ja nende elluviimiseks tegevusi kavandav arengudokument, mis koostatakse vähemalt kolmeks aastaks, kui seadusest ei tulene teisiti.

§ 18. Koostamine

- (1) Asutuse arengukava koostamist korraldab ning arengukava projekti koostab asutus. Asutuse arengukava koostamist koordineerib ja arengukava puudutavad õigusakti eelnõud koostab struktuuriüksus, mille haldusalas asutus tegutseb (edaspidi osakond).
- (2) Asutuse arengukava puudutavad eelnõud kooskõlastatakse arenguteenistusega, kes kontrollib nende vastavust teistele arengudokumentidele.
- (3) Osakonna juhataja võib käskkirjaga määrata osakonna haldusala asutuse arengukava koostamise ajakava ja täpsema korralduse ning anda asutusele täpsemaid juhiseid arengukava koostamiseks.

§ 19. Avalikustamine ja vastuvõtmine

- (1) Asutuse arengukava projekti kiidab heaks ja suunab avalikule väljapanekule ning määrab avaliku väljapaneku toimumise aja ja koha osakond korraldusega. Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 3 nädalat.
- (2) Teade arengukava projekti avalikustamise kohta avaldatakse asutuse ja Tartu linna veebilehel. Arengukava projekt avalikustatakse asutuses, asutuse ja Tartu linna veebilehel.
- (3) Asutus edastab esitatud ettepaneku koos omapoolse arvamusega osakonnale. Avalikustamisel esitatud ettepanekutele annab seisukoha osakond korraldusega.
- (4) Linnavalitsus otsustab asutuse arengukava vastu võtmise määrusega.

§ 20. Ülevaatamine, muutmine, kehtetuks tunnistamine

- (1) Asutuse arengukava vaadatakse üle üks kord aastas, mille käigus selgitatakse välja arengukava muutmise vajalikkus. Juhul kui muutmine ei osutu vajalikuks, esitab asutus informatsioon

ülevaatamise tulemuste kohta osakonnale.

(2) Juhul kui asutuse arengukava ülevaatamise käigus selgub vajadus arengukava muuta, valmistab asutus ette arengukava muutmissetepanekud. Asutuse arengukava muutmine toimub samadel alustel selle koostamise ja vastuvõtmisega.

(3) Asutuse arengukava muutmise ja uue redaktsiooni kinnitamise otsustab linnavalitsus määrusega.

(4) Asutuse arengukava tähtaja möödumisel koostab asutus hiljemalt 6 kuu jooksul arengukava täitmise aruande ning esitab selle osakonnale.

(5) Asutuse arengukava kehtetuks tunnistamise otsustab linnavalitsus määrusega.

6. peatükk

Arengudokumentide vormi- ja sisunõuded

§ 21. Arengustrateegia sisu- ja vorminõuded

Arengustrateegias esitatakse vähemalt järgmised andmed:

- 1) sisukord;
- 2) sissejuhatus;
- 3) lähtepositsioon;
- 4) tuleviku väljakutsed;
- 5) visioon ja seda kujundavad tingimused;
- 6) allvisioonid, eesmärgid ja strateegilised tegevussuunad;
- 7) arengustrateegia elluviimine;
- 8) lisad (vajadusel).

§ 22. Eelarvestrateegia sisu- ja vorminõuded

(1) Eelarvestrateegias esitatakse andmed vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele.

(2) Eelarvestrateegia ülesehitus on järgmine:

- 1) sisukord;
- 2) sissejuhatus;
- 3) strateegia koostamise lähtealused;
- 4) ülevaade Tartu linna majanduslikust arengust ja järgmiste aastate majandusprognoos;
- 5) põhitegevuse tulud;
- 6) põhitegevuse kulud;
- 7) põhitegevuse tulem;
- 8) investeerimistegevus;
- 9) finantseerimistehingud;
- 10) likviidsete vahendite muutus;
- 11) tundlikkusanalüüs;
- 12) riskistsenaariumid (vajadusel);
- 13) kokkuvõte;
- 14) lisad (vajadusel).

§ 23. Arengukavade sisu- ja vorminõuded

(1) Kui õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, peavad linna arengukava, valdkondlik arengukava ja asutuse arengukava sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) sissejuhatus (sh arengukava perioodi pikkuse põhjendus);

- 2) koostamise põhimõtted;
- 3) seosed teiste arengudokumentidega;
- 4) hetkeolukorra analüüs (sh linna, valdkonna või asutuse üldiseloostus; kui eelnevalt on olemas olnud vastava valdkonna arengukava, siis hinnang ka eelneval arengukavaperioodil saavutatule; tuleviku väljakutsed ja arengusuundumused);
- 5) visioon ja strateegilised eesmärgid selle saavutamiseks;
- 6) arengukava perioodiks kavandatud meetmed ja tegevused koos vastutaja/täitmise korraldajaga;
- 7) arengutaseme näitajad koos lähte- ja sihtnäitudega;
- 8) arengukava elluviimise, ülevaatamise ning muutmise kord;
- 9) muud arengudokumendi liigi eripärast tulenevad teemad;
- 10) lisad (vajadusel).

(2) Valdkondlikus arengukavas näidatakse lisaks lõikes 1 sätestatule ära suuremate investeeringute rahastamisvajadus vähemalt järgnevas neljaks eelarveaastaks.

7. peatükk

Rakendussätted

§ 24. Määruse rakendamine

(1) Arengudokumendi, mille koostamist on alustatud enne käesoleva määruse jõustumist, koostamise menetlus viiakse lõpuni Tartu Linnavalitsuse 25. novembri 2004. a määruse nr 31 nõudeid järgides.

(2) Linnavalitsusel koostada ja lisada linna arengukava ülevaatamise käigus 2012. aastal arengukavasse eelarvestrateegia aastateks 2013-2017.

§ 25. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 19. märtsil 2012. a.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus , 21.02.2012 istungi protokoll nr 13**

Ettekandja: **Raimond Tamm**

Õiend

Tartu Linnavalikogu Määruse "Tartu linna arengudokumentide koostamise kord" juurde

Seoses kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) 2011. a muudatustega ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi KOFS) vastuvõtmisega 2010. aastal ning rakendamisega 2012. aastast on vaja muuta arengukavade koostamise, vastuvõtmise ja täitmise aruandluse korda (kehtestatud Tartu Linnavalitsuse 25.11.2004 määrusega nr 31) ning samaaegselt ka linna põhimäärust arengukavasid puudutavas osas.

Varasemalt oli arengukavade koostamise korra kehtestamiseks antud linna põhimääruse §-s 39¹ volitus linnavalitsusele, kuna seadus eraldi korra kehtestamist ette ei näinud. Alates 1.01.2011 on KOKS § 37 lõikesse 1 lisatud lause, mille kohaselt volikogu võib kehtestada arengukava ja eelarvestrateegia koostamise korra või volitada linnavalitsust seda tegema. Käesolev Tartu linna arengudokumentide koostamise kord on koostatud linnavalikogu määruse eelnõuna ja eraldi volitust linnavalitsusele enam ei anta, kuigi KOKS § 37 lg 1 seda võimaldab. Koolieelse lasteasutuse seaduse (KLS) § 91 lg 3 kohaselt toimub arengukava kinnitamine lasteasutuse pidaja sätestatud korras. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) § 67 lg 2 kohaselt kinnitatakse arengukava kooli pidaja kehtestatud korras. Pealkirjas kasutatakse sõna "arengudokumendid", et mitte igat arengudokumendi liiki pealkirjas nimetada.

Korra koostamisel on lähtutud järgmistest üldistest põhimõtetest:

1) Linna põhimääruses tuuakse edaspidi paragrahvide 39', 40 ja 40' asemel välja vastavalt KOKS § 8 lg 1 p 5 vaid linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja muutmise üldpõhimõtted. Praegused linna põhimääruse arengukavade menetlemist puudutavad sätted on suures osas üle viidud uude arengudokumentide koostamise korda. Eesmärk on ka mitte dubleerida erinevates aktides samu sätteid ning anda arengukavade menetlemist puudutav regulatsioon ühes aktis. 16.02.2012 volikogu määrusega nr 57 vastu võetud linna põhimääruse kohaselt puudutab arengukavasid ja eelarvestrateegiat üks paragrahv järgmises sisus:

"§ 41. Arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja muutmise üldpõhimõtted

(1) Tartu linna arengukava koostamisel arvestatakse tasakaalustatult majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Arengukava koostamisel tuleb tagada kõikide huvitatud isikute kaasamine.

(2) Arengukava peab olema kooskõlas seaduse alusel linnale kohustuslike valdkondlike arengukavade ja üldplaneeringuga.

(3) Arengukava muudetakse arengukava täitmise ülevaate tulemuste, muutunud arenguperspektiivide, eesmärkide ning vajaduste arvesse võtmiseks. Arengukava muutmisel lähtutakse selle koostamise põhimõtetest.

(4) Eelarvestrateegia koostatakse linna arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostatakse arengukava osana neljaks eelseisvaks eelarveaastaks.

(5) Eelarvestrateegia koostamisel ja muutmisel lähtutakse arengukava koostamise ja muutmise nõuetest, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti."

2) Kord on jagatud peatükkideks nii, et igas peatükis sätestatakse konkreetset liiki arengudokumendi puudutav regulatsioon menetlusetappide kaupa. Peatükid on küll sarnase ülesehitusega, kuid arvestavad konkreetse arengudokumendi liigist tulenevate erisustega. Samuti jagatakse linnavalitsuse siseselt ülesandeid ning pädevust konkreetse arengudokumendi koostamise ja otsuse vastuvõtmisega seoses.

3) Nagu varasemas korras, on kehtestatud arengustrateegia, linna arengukava, valdkondlike arengukavade ja asutuste arengukavade projektide avalikustamise, ettepanekute osas seisukohtade võtmise ja arutelude toimumise nõuded kõikidele arengudokumentidele. Kuigi KOKS esitab sellised nõuded otsesõnu vaid linna arengukavale, on mõistlik analoogiat kohaldada ka teistele arengudokumentidele, et tagada linna tegevuse läbipaistvus ja kaasata kodanikud linna arengu planeerimisse.

4) Avalikustamise kohta teate avaldamise osas on muudetud avaldamise asukohta. Varasem ajalehes teate avaldamise kohustus on asendatud kodulehel teate avaldamisega. KOKS § 37 lg 6 nõuab teate avaldamist linna veebilehel või muus põhimääruses sätestatud viisil. Ei ole plaanis linna põhimääruses muud kohta lisaks määrata, kuna ka muud linna õigusaktid avaldatakse ainult elektroonilisel kujul. Eeldatavalt ei halvenda see info kättesaadavust.

5) Otsuste vastuvõtmise pädevus menetlusetappide kaupa on kõikide arengudokumentide (v.a asutuse arengukava, vt erisusi allpool) puhul analoogne:

1. Dokumendi koostamise algatamise otsustab ja dokumendi perioodi määrab volikogu. Lähtutud on vastuvõtmise pädevusest, mis on samuti volikogul. Varasemalt tegi arengustrateegia puhul algatamise otsuse volikogu, linna arengukava puhul linnavalitsus, valdkondliku kava puhul oli reguleerimata ning asutuse puhul tegi linnavalitsus.

2. Koostamise ajakava ja juhtrühma koosseisu kinnitab linnavalitsus (istungi protokolliga kantava otsusega, kuna ei peaks omama mõju väljapoole). Senine praktika - kas linnavalitsuse korralduse või istungi protokolliga - ei ole järjepidev olnud.

3. Arengustrateegia, linna arengukava (koos eelarvestrateegiaga) ja valdkondliku arengukava projekti kiidab nii koostamisel kui hilisemal muutmisel heaks ja suunab avalikule väljapanekule linnavalitsus. Varasemalt oli see volikogu pädevuses. Kuna arengukava koostamist korraldab üldjuhul nagunii linnavalitsus, kes annab ka seisukohad väljapanekul esitatavate ettepanekute osas, siis on linnavalitsuse hinnangul mõistlik anda ka projekti heakskiitmise otsuse tegemine linnavalitsuse pädevusse. Seadus ei reguleeri heaks kiitmise ja avalikustamise otsuse vastuvõtmist. Nimetatud muudatus on mõistlik arvestades ka asjaoluga, et linna arengukava ülevaatamise ajakava nihkub võrreldes senise rütmiga suve poole (võimalik, et volikogu suvepuhkuse ajale), kuna arengukava täitmise aruanne kinnitatakse vastavalt KOKSi nõudele eelarve täitmise aruande koosseisus ehk eeldatavalt mitte enne juuni keskpaika. Siiani on seda tehtud eraldiseisva aruandega kevadel. Enne täitmise aruande kinnitamist ei saa aga teha otsust muutmise kohta ega suunata muutmisettepanekuid avalikule väljapanekule. Varasema korra kohaselt tuli arengukava muutmise eelnõu esitada volikogule 1. juuniks. Käesolevas korras ei ole sellist tähtaega määratud, kuid tuleb lähtuda KOKS nõudest, et muudatused tuleb kinnitada enne kui linnavalitsus esitab volikogule eelarve eelnõu või hiljemalt 1. oktoobriks.

Kuna edaspidi on arengustrateegia, linna arengukava ja eelarvestrateegia ning valdkondlike arengukavade projektide heaks kiitmine antud linnavalitsuse pädevusse, siis on lisatud paragrahvidesse 6, 11 ja 15 sätteid, mille kohaselt linnavalitsus peab enne arengudokumendi projekti heaks kiitmist esitama informatsiooni koostatud projektist ka volikogu komisjonidele. Sama nõue kehtib ka arengudokumentide muutmisettepanekute menetlemisel.

4. Sätestatakse selgesõnaliselt, et avalikul väljapanekul esitatud ettepanekute osas võtab seisukohad linnavalitsus korraldusega ja määrab arutelu aja ja koha. Siiani on seisukohad võetud istungi protokolliga kantud otsusega ja seejärel neid seisukohti tutvustatud avalikul arutelul. Õigem on seda teha korraldusega, kuna otsus omab mõju väljapoole. Samas avaliku arutelu aja määramine oli volikogu pädevuses. Kuna otseselt ei olnud sätestatud, kes vastava otsuse seisukoha võtmise osas teeb, siis kinnitati mõnikord ka volikogu poolt linnavalitsuse seisukohad üle.

Lisatud on säte, et arutelu toimumise kohta avaldatakse teade linna veebilehel.

5. Arengustrateegia, linna ja valdkondlike arengukavade avaliku väljapaneku ja arutelu tulemused esitatakse volikogule koos arengudokumendi vastuvõtmise eelnõuga, volikogu võtab arengukava vastu määrusega. Määruse nõue on nüüdsest otsesõnu KOKSis esitatud, kuigi Tartu linn on siiani ka seda nõuet täitnud.

6) Arengudokumendi muutmisel lähtutakse koostamisel kehtivatest reeglitest. Arengukava vaadatakse teatud aja tagant üle ning fikseeritakse ülevaatamise tulemused ka siis, kui muudatusi ei ole vaja teha. Siiani seda nõuet ei olnud, kuid mõistlik on, et tulemused oleksid fikseeritud. Juhul kui ülevaatamise tulemusel osutub vajalikuks arengukava muutmine, valmistatakse ette muutmisettepanekud ning suunatakse need avalikule väljapanekule. Seejärel võetakse laekunud ettepanekute osas seisukohad, korraldatakse arutelu ning võetakse vastu otsus muudetud arengukava kinnitamise kohta. Otsuse punktiga 1 otsustatakse muuta arengukava vastavalt lisale, kus on välja toodud muudatused, et oleks selge, mis osas arengukava muudetakse, ning punktiga 2 kinnitatakse muudetud arengudokument uues redaktsioonis.

7) Tehakse selgelt vahet sõnadel "projekt" ja "eelnoü". Varasemalt kasutati neid mõisteid läbisegi ja ka KOKS ei kasuta neid järjepidevalt. Käesolevas korras mõistetakse projekti all koostatud arengukava dokumenti, mis suunatakse avalikule väljapanekule. Eelnoü all mõistetakse õigusakti (määruse, otsuse või korralduse) eelnoü (nt juhtgrupi kinnitamise, projekti heaks kiitmise ja avalikule väljapanekule suunamise, seisukohtade võtmise, vastu võtmise jne kohta).

8) Kõik arengukavad võetakse vastu määrusega (varasemalt kasutatud ka sõna "kinnitamine" ja asutuste puhul tehtud linnavalitsuse korraldusega). KOKS § 22 lg 1 p 7 ja 37 lg 7 alusel võib järeldada, et otsus tehakse vastu võtmise kohta ning otsuse vorm on määrus.

Järgnevalt tuuakse välja sätete selgitused ja erisused võrreldes kehtiva korraga peatükkide lõikes

1. ptk Üldsätted

Reguleerimisala - lisandunud on arengudokumentide sisunõuded (ptk 6), mis varasemas korras olid osaliselt esitatud vaid valdkondlike arengukavade kohta. Tegevuskavade kinnitamist eraldi enam ei reguleerita, kuna need on arengukava osaks.

On lisatud § 1 lg 2 eelkõige valdkondlike ja asutuste arengukavade jaoks erisus, et käesoleva korra nõudeid ei pea järgima osas, mis on esitatud teisiti eriseadustes.

§ 2 on toodud arengudokumentide liigid. Tartu linnas on üldine suund, et olemasolevad valdkondlikud arengukavad integreeritakse linna arengukavasse ja eraldiseisvatena jäävad üksikud, mis seaduse kohaselt tuleb koostada ja mis on otstarbekas jätta eraldi dokumentidena. Samas ei ole keelatud valdkondlikke arengukavasid koostada ka siis, kui seadusest kohustust ei tulene. § 2 lõikes 6 on ülevaate andmise mõttes ära nimetatud ka muud arengudokumendid, mille koostamise kohustus tuleneb seadusest, kuid nende koostamist käesolevas korras ei reguleerita (nt üldplaneering).

Uue põhimõttena on § 3 sisse kirjutatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (edaspidi KeHJS) tulenev põhimõte, et kava, strateegia või programmi, mille koostamise kohustus tuleneb seadusest, koostamisel või muutmisel, tuleb vastavalt §-le 33 viia läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine, kui see dokument:

- 1) koostatakse põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, transpordi, jäätmekäitluse, veemajanduse, telekommunikatsiooni või turismi valdkonnas **ja** selle alusel kavandatakse KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust **või** kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga, lähtudes KeHJS § 6 lõigetes 2–4 sätetest;
- 2) on aluseks tegevusele, mis eeldatavalt avaldab Natura 2000 võrgustiku alale olulist mõju.
- 3) strateegilise planeerimisdokumendiga kavandatakse tegevust, mille jaoks on vaja tegevusluba.

Sisuliselt jääb see kaalutusotsuse tegemise vajadus linna arengukava puhul ja sellise valdkondliku arengukava puhul, mis puudutab § 33 p 1 nimetatud valdkondi.

Korras on määratud keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsuse pädevus

(on selle organi pädevuses, kes otsustab dokumendi koostamise algatamise).

2. ptk Arengustrateegia

Muutunud on strateegia periood. Varasemalt määratud 8 aasta asemel on määratud, et strateegia koostatakse pikemaks perioodiks kui linna arengukava. Samuti ei ole strateegia koostamine igal juhul kohustuslik, kuna hetkel on kaalumisel, kas pärast kehtiva arengustrateegia kehtivuse lõppu 2030 enam uut strateegiat koostatakse. Seetõttu ei ole ka perioodi ette määramine otstarbekas ning see määratakse siis, kui volikogu peab vajalikuks otsustada uue strateegia koostamise algatamise.

Täpsustatud on ülevaatamise aega - varasemalt oli sätestatud, et ülevaatamine toimub iga nelja aasta tagant. Lisatud on täiendus, et see toimub volikogu valimisele järgneval aastal. Järgmine kord toimub ülevaatamine 2014. aastal.

3. ptk Tartu linna arengukava ja eelarvestrateegia

Uue osana on lisatud eelarvestrateegiat puudutav regulatsioon, kuna vastavalt KOFS nõudele peab hiljemalt 1. oktoobriks 2012 olema vastu võetud eelarvestrateegia, mis on aluseks 2013. aasta linnaeelarve koostamisele.

Eelarvestrateegia võib olla KOFS kohaselt kas eraldiseisev dokument või arengukava osa. Loogiline on, et kuna see on arengukavast tulenev finantsplaan, siis koostatakse strateegia vastavalt korra § 8 lg 1 arengukava osana. Eelarvestrateegia koostatakse KOFS kohaselt nelja eelseisva eelarveaasta kohta, isegi kui linna arengukava periood on pikem. Iga-aastase arengukava ülevaatamise ja muutmise käigus lisatakse sisuliselt ühe eelarveaasta finantsplaan juurde.

Ka arengukava perioodi on KOKSis muudetud ja varasema kolme aasta asemel tuleb see koostada vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta. 16.02.2012 volikogu poolt vastu võetud [Tartu linna arengukava aastateks 2013-2020](#) tuleb hakata aasta võrra pikendama alates aastast 2016, et see ka aastal 2017 vastaks eelnimetatud nõudele või koostada uus arengukava pikemaks perioodiks.

Kuna linna arengukava ja eelarvestrateegia koostamine ja muutmine tähendab arenguteenistuse ja rahandusosakonna koostööd, siis on lisatud ka vastavad sätted töökorralduse osas.

Linna arengukava puhul tuleb kaaluda KSH algatamise vajadust (§ 9 lg 4).

4. ptk Valdkondlik arengukava

Muudetud on valdkondliku arengukava perioodi. Varasemalt oli seatud nõue, et valdkondlik arengukava peab olema koostatud samaks perioodiks linna arengukavaga. Praktikas seda nõuet erinevatel põhjustel tihtipeale ei täideta. Korraga nähakse ette, et valdkondliku arengukava periood peaks hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat ehk see võib olla linna omast lühem, kuna uus linna arengukava on koostatud kaheksaks aastaks, mis võib mõnel juhul osutada liiga pikaks (nt liiklusohutusprogramm koostatakse riikliku programmiga samaks perioodiks). Samuti on sätestatud, et kui seaduses on määratud teistsugune tähtaeg, lähtutakse seaduse nõudest (nt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava pikkus peab olema vähemalt 12 aastat).

Valdkondliku arengukava puhul võib olla vajalik kaaluda KSH algatamise vajalikkust (§ 13 lg 6).

5. ptk Asutuse arengukava

Muudetud on asutuse arengukava perioodi pikkust. Varasemalt oli seatud nõue, et asutuse arengukava peab olema koostatud samaks perioodiks linna arengukavaga. Korraga nähakse ette, et asutuse arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks ehk see võib olla linna omast lühem, kuna uus linna arengukava on koostatud kaheksaks aastaks, mis võib asutuse puhul osutada ülemääraseks nõudeks. Kolm aastat tuleneb sellest, et enamusele linna asutustele (lasteaiad, koolid ja huvikoolid) on koolieelse lasteasutuse seaduse, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning

huvikooli seaduse kohaselt arengukava pikkuseks ette nähtud kolm aastat. Lisaks on sätestatud, et kui seaduses on määratud teistsugune periood, lähtutakse seadusest.

Asutuse arengudokumendi koostamise algatamiseks eraldi otsust ei tehta. Arvestades asutuste hulka, kellel on arengukava tegemine kohustuslik (lasteaiad, koolid), ei ole mõistlik selliseid otsuseid vastu võtta. Asutus peab ise teadma, millal on õige aeg uue arengukava koostamisele asuda, et jõuda vana arengukava kehtivuse lõpuks kehtestada uus arengukava. Osakonna juhataja võib määrata asutuse arengukava koostamise ajakava ja täpsema korralduse ning anda asutusele täpsemaid juhiseid arengukava koostamiseks.

Asutuse arengukava projekti kiidab heaks ning suunab avalikule väljapanekule ja võtab seisukohad esitatud ettepanekute osas osakond korraldusega. Teade arengukava projekti avalikustamise kohta avaldatakse asutuse ja linna veebilehel. Arengukava projekt avalikustatakse asutuses, asutuse ja linna veebilehel. Avalikustamist ja ettepanekute tegemise võimalust on peetud oluliseks ka koolide ja lasteaedade puhul. Koolid ja lasteaiad ei ole siiani avalikustamist sellisel kujul korraldanud, kuna KLS ja PGS näevad juba koostamisel ette kindlate huvigruppide kaasamise kohustuse ja koostöö. Samas on selline nõue olemas ka varasemas korras. Seega toob avalike väljapanekute korraldamine koolide ja lasteaedade arengukavade puhul ja esitatud ettepanekutele seisukohtade andmine kaasa märkimisväärse töökorralduse muutmise ja koormuse suurenemise haridusosakonna vastava spetsialisti jaoks.

Avalikku arutelu pärast seisukohtade võtmist ette ei ole nähtud, kuna arvestades asutuste hulka ja nt koolide ning lasteaedade osas suhteliselt kitsast huvitatud isikute ringi, ei ole mõistlik arutelusid korraldada. Kuna asutuse arengukava peab olema kooskõlas linna ja valdkondlike arengukavadega, toimub olulisemas osas asutusi puudutav arutelu juba kõrgemalseisvate arengudokumentide menetlemisel.

Arengukava vastu võtmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise otsustab linnavalitsus, nagu ka varasemas korras.

6. ptk Vormi- ja sisunõuded

Nõuded arengudokumentide sisule on esitatud arengudokumentide ühtlustamise eesmärgil ning tegeliku praktikaga kooskõlas. Eelarvestrateegia, mida siiani Tartu linnas koostatud ei ole, tuleb koostada arvestades KOFS nõudeid. Rahandusministeerium on avaldanud ka selle koostamiseks käsiraamatu <http://www.fin.ee/doc.php?108307>

Kuna arengukavas ettenähtud tegevuste finantsplaan esitatakse eelarvestrateegias ja asutuste arengukavades rahastamist ei näidata, siis on eraldi lisatud säte valdkondlikele arengukavadele, näidata selles ära suuremate investeeringute rahastamisvajadus vähemalt järgnevas neljaks eelarveaastaks (§ 22 lg 2).

7. ptk Rakendussätted

Rakendussätte kohaselt viiakse sellise arengudokumendi menetlus, mille koostamist on alustatud enne uue korra jõustumist, lõpuni Tartu Linnavalitsuse 25. novembri 2004. a määruse nr 31 nõudeid järgides.

§ 24 lg 2 on seatud linnavalitsusele ülesandeks koostada ja lisada linna arengukava ülevaatamise käigus 2012. aastal arengukavasse eelarvestrateegia aastateks 2013-2017. Hetkel kehtib 14.09.2006 volikogu poolt vastu võetud Tartu linna arengukava aastateks 2007-2015. 16.02.2012 võeti volikogu poolt vastu uus Tartu linna arengukava aastateks 2013-2020, kuid kuna selle osana ei ole veel koostatud eelarvestrateegiat, siis on lisatud rakendussäte, mille kohaselt lisatakse 2012. aastal linna arengukavasse eelarvestrateegia, mis kinnitatakse linna arengukava muutmisega enne kui linnavalitsus esitab 2013. aasta eelarve eelnõu linnavolikogule, et täita KOFS nõuet.

Pärast käesoleva korra vastuvõtmist volikogu poolt, tunnistab linnavalitsus oma 25. novembri 2004. a määruse nr 31 kehtetuks.

=====
Arengu- ja planeerimiskomisjoni 07.03.2012 koosoleku protokoll nr 30:

Otsustati:

6.1. toetada eelnõu § 7 lõikes 1 sõnastust, et "arengustrateegia vaadatakse üle iga nelja aasta tagant linnavolikogu valimisele järgneval aastal" ning teha linnavalitsusele ettepanek kaaluda võimalust jätta lõike esimesest lausest välja teine poolt "ja üks aasta enne arengustrateegia tähtaja möödumist."

6.2. toetada Ülo Veldre ettepanekut § 9 lõike 1 osas ja sõnastada see: "Eelarvestrateegia on Tartu linna arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste finantsplaan **vähemalt** nelja eelseisva eelarveaasta kohta, mis koostatakse linna arengukava osana."

Rahanduskomisjoni 09.03.2012 koosoleku protokoll nr 28:

Otsustati:

2.1. muuta § 6 lg 2, § 11 lg 2 ja § 15 lg 2 ning sõnastada neis esimene lause: "Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt **4 nädalat**

(poolt 8, vastu ei olnud);

2.2. muuta § 6 lg 1, § 11 lg 1 ja § 15 lg 1 ning asendada esimese lause lõpus sõnad "linnavalitsuse korraldusega" sõnadega "**volikogu otsusega**"

(poolt 6, vastu 5);

Linnavalitsuse 12.03.2012 istungi protokoll nr 19:

1. Parandusettepanekud linnavolikogu menetluses olevale määruse "Tartu linna arengudokumentide koostamise kord" eelnõule

KUULATI: Raimond Tamme ettekannet

OTSUSTATI: 1. võtta arengu- ja planeerimiskomisjoni ettepanekute osas seisukohad järgmiselt:

1.1. nõustuda komisjoni ettepanekuga jätta eelnõust välja kohustus vaadata arengustrateegia üle 1 aasta enne strateegia tähtaja möödumist ja sõnastada määruse eelnõu § 7 lg 1 esimene lause järgmiselt:

"(1) Arengustrateegia vaadatakse üle iga nelja aasta tagant linnavolikogu valimisele järgneval aastal."

1.2. nõustuda komisjoni ettepanekuga, mille kohaselt koostatakse eelarvestrateegia vähemalt 4 eelseisvaks eelarveaastaks ja sõnastada § 9 lõike 1 järgmiselt:

"(1) Eelarvestrateegia on Tartu linna arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste finantsplaan vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta, mis koostatakse linna arengukava osana."

2. võtta rahanduskomisjoni ettepanekute osas seisukohad järgmiselt:

2.1. nõustuda komisjoni ettepanekuga muuta arengustrateegia, linna arengukava ja valdkondliku arengukava avaliku väljapaneku kestuseks vähemalt 4 nädalat ja sõnastada § 6 lg 2, § 11 lg 2 ja § 15 lg 2 esimene lause järgmiselt: "Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 4 nädalat."

2.2. mitte nõustuda komisjoni ettepanekuga, mille kohaselt toimub arengustrateegia, linna arengukava ja valdkondliku arengukava projekti heaks kiitmine, avalikule väljapanekule suunamine, avaliku arutelu aja ja koha määramine volikogu otsusega.